

ЕКОНОМІКО-СОЦІАЛЬНІ ВІДНОСИНИ В ГАЛУЗІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СФЕРІ ОБСЛУГОВУВАННЯ

Тези доповідей
VI Міжнародної науково-практичної конференції
(9–10 травня 2024 року, м. Львів)

За загальною редакцією
Наталії ПАВЛЕНЧИК

Львів
ЛДУФК ім. Івана Боберського
2024

СУЧАСНИЙ СТАН І ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Ольга Лисюк

кандидат економічних наук, доцент

*Львівський національний університет
природокористування (Україна)*

Лілія Балаш

кандидат економічних наук, доцент

*Львівський державний університет безпеки
життєдіяльності (Україна)*

На сучасному етапі зовнішньоекономічна діяльність відкриває широкі можливості для розв'язання проблеми забезпечення національної економіки потрібною сировиною, енергоносіями, машинами, устаткуванням і обладнанням, передовими технологіями, новітніми досягненнями науки тощо, а населення країни – значною кількістю споживчих товарів й продуктів харчування, виробництво яких за певних природно-кліматичних умов цілком неможливе або економічно не вигідне.

Не можна обійти увагою і той факт, що в процесі розширення й зміцнення зв'язків між націями відбувається й культурний обмін, що сприяє духовному збагаченню усього людства і є основою для успішного його розвитку, плідного й взаємовигідного співіснування країн і народів.

Значення зовнішньоекономічної діяльності для національної економіки й забезпечення належного розвитку країни полягає передусім у надходженні валютної виручки від експорту, що також відкриває додаткові можливості для підвищення технічного рівня виробництва через доступ до передових досягнень науково-технічного прогресу, отримання потрібних матеріальних й фінансових ресурсів тощо.

Усі форми економічних зв'язків між країнами мають своє вартісне вираження, яке відображається у платіжному балансі країни – співвідношенні між сумою усіх валютних надходжень з-за кордону й сумою платежів за кордон упродовж визначеного періоду.

У платіжному балансі країни відображається рух грошових коштів за всіма зовнішньоекономічними операціями, що дає змогу об'єктивно оцінити реальний стан економічних зв'язків із міжнародними партнерами.

Дані Міністерства фінансів України свідчать, що упродовж 2010–2022 років величина зведеного платіжного балансу нашої країни доволі різко коливалася (рис. 1).

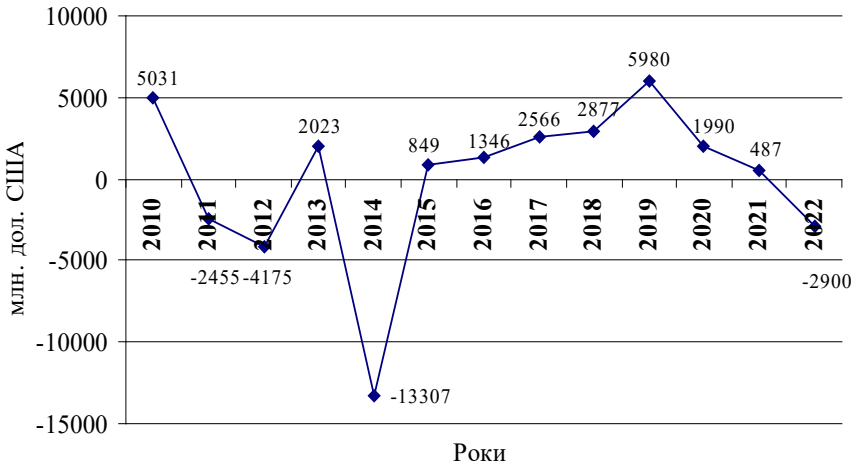

Рис. 1. Динаміка платіжного балансу України за 2010–2022 роки (Джерело [3])

Однак не важко помітити, що вона доволі чітко корелюється з політичними подіями в Україні, які були і є в новітній історії нашої держави.

Варто окремо зупинитися на такому важливому складнику ЗЕД, як інвестиційна діяльність. Однією з найважливіх форм капітальних вкладень у національну економіку є прямі іноземні інвестиції (ПІІ). Прямі іноземні інвестиції є найбільшим джерелом зовнішнього фінансування економіки країни.

Інвестицію вважають прямою за умови, коли частка нерезидента в статутному капіталі підприємства-резидента становить не менше ніж 10 відсотків від вартості статутного капіталу [2].

На рис. 2 зображено динаміку сальдо прямих іноземних інвестицій (різниця між надходженнями ПІІ та їх відтоком) в Україні за період 2010–2022 років, величина якого суттєво коливалася.

Як і в ситуації з платіжним балансом не можна не зауважити тут наявності тісного зв'язку між готовністю закордонних інвесторів вкладати свої

капітали в економіку України й рівнем політичної стабільності в країні, станом боротьби з корупцією, ходом реформування судової системи тощо.

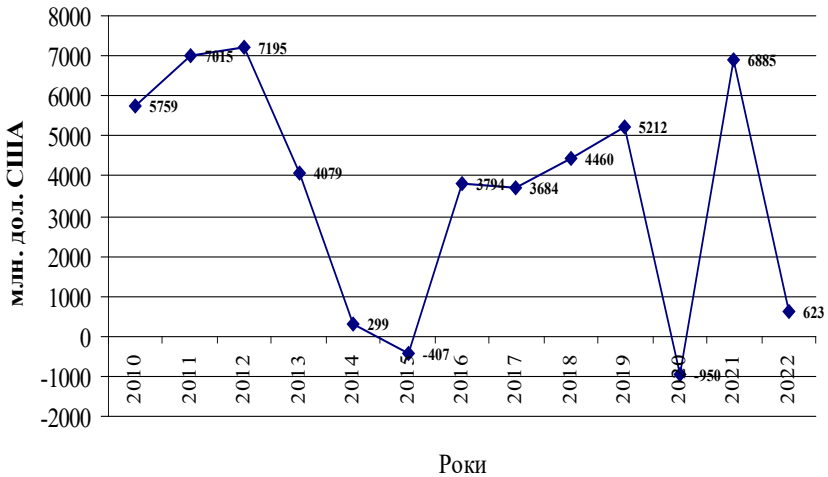

Рис. 2 Динаміка сальдо прямих іноземних інвестицій в Україні за 2010–2022 роки (Джерело [1])

Варто також зазначити, що крім надходження валютної виручки, система міжнародних торгово-економічних зв'язків суттєво впливає на вектор розвитку будь-якої національної економіки країн-учасників.

Активізація ЗЕД може виступати індикатор загального стану розвитку світової економіки. Отже, в умовах глобалізації обмін товарами, сировиною, технологіями, капіталами, науковими досягненнями, робочою силою тощо набуває неабиякого значення, сприяючи раціональному використанню усіх наявних у людства ресурсів, максимальному захисту навколишнього середовища, розв'язаною або навіть недопущенню соціальних збурень чи військових конфліктів задля забезпечення належного рівня добробуту населення усіх країн земної кулі.

Список використаних джерел

1. Гордополов В. Ю. Передумови розвитку зовнішньо-економічної діяльності економічних агентів в Україні. URL: <http://pbo.ztu.edu.ua/article/view/91543> (дата звернення: 07.02.2024).

2. Державна служба статистики України. Зовнішньоекономічна діяльність. Методологічні пояснення. URL: http://od.ukrstat.gov.ua/stat_info/zed/metod.htm (дата звернення: 10.02.2024).
3. Міністерство фінансів України. Платіжний баланс України. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/balance/> (дата звернення: 10.02.2024).